

Gorenjec

Št. 14. — Leto XX. — Kranj, 4. aprila 1936.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73 „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“, celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, posamezna številka 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

„Prosta luka“ v Kranju

Z dnem 1. aprila t. l. je dolžna kranjska občina, nemalo po zaslugi „Gorenjca“, da preneha s pobiranjem trošarine, ki je med prebivalstvom mesta Kranja in okoličani vzbudila toliko upravičene nevolje. Ni s tem rečeno, da je kranjska trošarina pozabljena in izročena zgodovini, nasprotno kranjsko trošarinsko vprašanje bo tvorilo še dolgo važen predmet diskusije, ker je nujna zahteva, če hočemo postaviti naše občinsko gospodarstvo na zdravo podlago, da celotnemu trošarinskemu vprašanju posvetimo vse večjo pažnjo, kakor smo jo dosedaj.

Imamo v Kranju razločevati dve vrsti trošarin, ono staro, ki ostane tudi v naprej še v veljavi, kakor na alkoholne pijače in podobno in pa ono novo trošarino, katero je vpeljal v Kranju JNS režim in je sedaj prenehala. Zaenkrat pustimo ono staro trošarino na strani, ker tvori prav posebno poglavje v kranjskem občinskem gospodarstvu in ker bomo primorani o njej še veliko več in obširneje razpravljati, ko bodo različne oblasti izrekle svojo zadnjo besedo. Pripominjamo samo toliko, da se ravno zadnje vprašanje kaže vedno bolj v neki čudni luči, da se utegne razviti v prav veliko afero, vsled česar bo potreba to vprašanje razčistiti prav do dna z vso brezobzirnostjo.

Za enkrat hočemo razpravljati le o oni drugi, od JNS vpeljani trošarini glede katere je „Jutro“ v svojem dopisu od 29. preteklega meseca pripisovalo največjo zaslug kranjski občini, s čemur je hotelo reči kranjski JNS večini, „zlasti pa njenemu neumornemu predsedniku Cirilu Piru in njegovim sodelavcem, ki se niso pustili begati po demagoških izlivih Gorenjčevega eksperta in so s prevladnostjo in vstrajnostjo v borbi za pravice občine dosegli tako časten uspeh, da jim mora Jutro od srca čestitati.“

Ker so ravno ti, tako počaščeni in zaslužni možje, kmalu potem, ko jim je Jutro prineslo tak slavospev, ki je seveda napisan samo od njihovih na trošarini neudeleženi častilcev, dobili od banske uprave odlok, da se v smislu š. 129 točka 2. zakona o občinah razrešeni, kar nekako kaže, da se jim ne priznava dovolj zaslug, moremo si tudi mi malo ogledati njih velikanske zasluge za trošarino.

Prva velika zasluga je zlasti ta, da oskrbuje občina s trošarino natančno kontrolno poslovanja in prometa vsakega poslovnega človeka in da to kontrolno potem priobčuje davčni upravi, ki jim odmerja davke. Ako hočejo kranjski trgovci in pridobitniki vedeti, od kot lo imela letna davčna uprava točneje podatke o njihovem prometu, kakor v prejšnjih letih, naj povprašajo na mestni občini, kedaj je izročila davčni upravi vse trošarinske podatke o njih, kar se je baje zgodilo šele zadnji pondeljek.

Kranjski trošarinski pravilnik je sicer dal možnost, da se trgovec trošarinski kontroli izogne, če se z občino pogodi za pavšalno odpravnino. To so menda nekateri JNS gospodje storili. Plačali pa so vsaj odpravnino. Pravilnik pa ni predvideval možnosti, da bi se pridobitnik mogel izogniti trošarinski kontroli, na ta način, da ničesar ne plača. To je pa druga velika zasluga naše razrešene obč. uprave. G. Franc Sirc je dne 21. januarja 1935 zaprosil kranjsko občino naj mu dovoli za svoje skladišče tekstilne robe v Kranju trošarino prosto tranzitno skladišče. Kranjska občina je to prošnjo 1. maja t. l. ugodno rešila in izdala odlok, ki ga je podpisal župan Ciril Pir in občinski uradnik Luka Kunstelj po navodilu in nalogu predsednika občine. Ker trošarinski pravilnik nima nikake določbe, ki bi govorila o trošarine prostih skladiščih, je bilo za navadnega meščana samo po sebi umevno, da ni nihče za tako trošarino prosto skladišče prosil, tudi noben manufakturni grosist, ki ima enako skladišče tekstilnega blaga in, ki iz svojega skladišča prodaja gotovo 999/1000 izven Kranja. Po trošarinskem pravilniku, ki ga je vpeljala kranjska občina, je moral vsak drug trgovec v Kranju, ki je imel skladišče blaga za izvoz svoje vskladiščeno blago zatrošariniti. Trošarina se mu je le tedaj povrnila, če je blago tekom 3 mesecev izpeljal iz Kranja in če je izpolnil vse druge nadležne formalnosti. Od tega predpisa je bila v Kranju samo ena izjema trošarine prosto skladišče gospoda Sirca. Vsakega drugega skladišča promet je kontrolirala občina in po njej davkarija, samo skladišče gospoda Sirca je bilo trošarine prosto in brez kontrole. (Tako skladišče predstavlja nekak privilegij, ki bi ga bil upravičen kvečjemu skleniti celokupen občinski odbor in bi šele tedaj zadobil veljavo, ako bi ga potrdila banska uprava, kar pa dvomimo, da bi se kedaj zgodilo. Župan Ciril Pir pa ni bil upravičen takega privilegija svojem zetu dati, tudi ne, če se je član uprave gospod Tajnik z njim pogajal in zadevo z njim uredil ugodno.

G. Sirc Franc je predsednik gremija trgovcev. Užival je dobrote trošarine postega skladišča, ni nam pa znano, da bi bil g. Sirc počel kranjske trgovce o možnosti takega skladišča. Marsikateri kranjski trgovec bi bil morda tudi zaprosil za tako trošarine prosto skladišče brez kontrole in marsikateri bi se bil morda pogajal z g. Tajnikom. Radovedni smo le, če bi bi tudi ta pogajanja tako ugodno usela.

Tudi ne vemo, če je Jutro imelo v svojem dopisu pri opisovanju posebnih zaslug župana Pirca v mislih njegovo tolmačenje trošarinskega pravilnika v pogledu trošarine postega tranzitnega skladišča, ki se ga sedaj imenuje v Kranju „punto franco“ ali „prosta luka“.

Kranjska občinska uprava razrešena

V torek dne 31. III. se je bliskovito raznesla po Kranju vest, da je kranjska občinska uprava razrešena. Gospodje od uprave so hiteli že zgodaj dopoldne na občino in so začeli sklepati, baje zelo važno in tako dolgo, da jim je bil razrešilni sklep v resnici dostavljen, nato so pa sejo nadaljevali. Menda, kakor da hočejo zamujeno še v zadnjem trenutku popraviti.

Zakaj je kranjska občinska uprava razpuščena? Casopisne vesti pravijo, da je razpuščena v smislu š. 129 točka 2. zakona o občinah. Ta zakonita določba pravi, da zamore ban razrešiti predsednika občine, člane občinske uprave . . . ako svojih poslov ne vršijo v redu. Proti taki odločbi bana je dopustna pritožba na upravno sodišče v Celju v roku 8 dni. V tem slučaju pa ostanje razrešeni na svojih položajih do pravomočnosti odločbe.

Kranjska občinska uprava ima tedaj pravico vložiti v 8 dneh pritožbo in ker prav nič ne dvomimo, da bo to storila, ostane na svojih položajih do tedaj, da bo izreklo upravno sodišče v Celju svojo razsodbo. Za slučaj, da ta razsodba odlok banske uprave potrdi, potem je nastopil položaj, ki ga ima v smislu š. 48 zak. o občinah, ki pravi v zadnjem odstavku: „če se izpraznijo mesta prvih treh kandidatov,

najmočnejše liste, se vršijo celotne nove volitve.“

Glasm odloka banske uprave so tedaj kranjski župan Ciril Pir in uprava kranjske občine razrešeni, ker niso v redu vršili svojih poslov. Ker še ne poznamo vsebine odloka, ne vemo, katere nerednosti se očitajo razrešeni občinski upravi, radi tega moramo počakati, da jih izvememo, potem pa jih šele bomo svojim čitateljem priobčili. Mi sami poznamo prav mnogo nedostatkov kranjske obč. uprave, saj smo jih v vsakem našem listu iznašali, četudi zgolj v namenu, da se ti nedostatki, ki so bili hudi, očitni in v neizmerno škodo celega našega občinskega gospodarstva, odpravijo in da se spravi občinsko gospodarstvo v ono smer, ki bi bila koristna skupnosti, pa vse naše dobre nasvete gospodje niso poslušali, zato se jim je zopet enkrat zgodilo, kakor smo jim napovedovali.

Na kranjski občini je bila v zadnjem času revizija, ki jo je odredila banska uprava. Od strani JNS razširjale so se vesti, kako je našla vse v redu. Zelo smo radovedni na rezultat te revizije, ki ga bomo v celoti priobčili, čim ga dobimo. Če je ta revizija samo del onega ugotovila, kar smo mi v zadnjih letih o občini

skem gospodarstvu javno iznesli, potem je več kot dovolj nujna potreba, če je banovinska uprava morala, da zadosti predpisom zakona, upravo razrešiti. Kakor smo ravno zadnjič povdarjali je občinska JNS večina, vse kar je naredila od svoje izvolitve, pa do zadnjih sklepov, napravila v duhu in smernicah JNS in zato je povsem naravno, da je dosegla tak konec. Ne da bi se spuščali v ugibanja po razlogih, ki jih po našem mišljenju navaja

odlok za razpust, ne da bi ugibali o ugotovitvah, ki jih je morala napraviti revizija, se gotovo ne motimo, da najdemo popoln odgovor po pravih vzrokih razpusta že v imenih o stvareh, katere smo v našem listu tolikokrat omenjali, kakor Prevola, javno kopališče, občinska trošarina na pivo in ostala trošarina ter uvoznina etc. Čim bomo zoznali za točne ugotovitve uradov, bomo o stvari šele začeli sistematično razpravljanje.

Tedenske novice

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVE.

Cenjene gg. dopisnike vabimo, da nam za velikonočno številko pošljete poročila do 8. aprila. Poročila naj bodo kratka. Mnogi se pritožujejo, da njih dopise ne priobčujemo. Prostora imamo malo, zato pišite kratko.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja obrtna združenja in delodajalce na določila obrtnega zakona o preiskavi vajencev.

Po razpisu ministrstva in obvestilu kraljevske banske uprave dravske banovine priškujejo vajence mesto zdravnikov Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, pristojni šolski zdravniki, kjer po teh ni, sreski ali občinski sanitetni referent in sicer vsak za svoj delokrog. Prepis zdravniškega izpričevala pošljejo zdravniki tudi Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev.

Obrtna združenja in delodajalci naj v bodoče pošiljajo osebe, katere nameravamo zaprositi kot vajence, na preiskavo šolskim, sreskim ali občinskim zdravnikom.

KRANJ

Vincencijeva družba v Kranju se zahvaljuje dobrim meščanom, ki so radovoljno pripomogli, da je družba obdarovala za Veliko noč res pomoči potrebne. Vsem Bog plačaj.

Hranilnici in posojilnici v Kranju se Vincencijeva družba zahvaljuje za Din 200.-, ki jih je hranilnica naklonila družbi namesto venca pok. Mihaela Mohorju.

Vojni invalidi, vdove in sirote. Izredni občni zbor se bo vršil dne 3. maja in ne dne 3. aprila kakor je bilo zadnjič javljeno. Začetek točno ob 9. uri dopoldan v dvorani Ljudskega doma. Na občnem zboru se bo članstvu pojasnil nov zakon o invalidih. Za vsakega člana je koristno, da se občnega zbora udeleži. Opozorjamo vse one člane, ki reflektirajo na kakšno službo naj se zglase pri B. Rangusu ali J. Rantu v Kranju, kjer bodo dobili točne informacije. — Zaprtili smo oblastni odbor za velikonočno podporo. Pričakujemo ugodno rešitev zato opozorjamo vse člane in članice, ki so podpore res potrebni, naj se ustmeno ali pisмено zglase pri zgoraj omenjenih. Zčasno vodstvo.

Nova modna trgovina. Te dni je odprl novo modno trgovino g. Podjavoršek Hinko. Prepričani smo, da bo vsakega dobro in solidno postregel. Nova trgovina se nahaja pri župni cerkvi v hiši Hranilnice in posojilnice.

V času obiskanja se do Velike noči ponovi še dvakrat v Ljudskem domu in sicer na cvetno nedeljo ob 4 popoldne in na veliko sredo ob pol 9 zvečer (ne ob 8 uri!). Ker je pasijon precej dolg je na občinstvu samem ležeče, da se vzporedite ne bo zavlekla čez polnočno uro. Zato pridite točno!

Gorenjski rejec malih živali v Kranju obvešča vse člane in prijatelje malih živali, da se vrši v nedeljo dne 5. aprila v društvenem prostoru redni članski sestanek, za člane važen in obvezen. Odbor.

Dekliški pevski odsek ima vajo ob 8. uri danes 3. IV. Pridite vse!

Drzen vlom. V noči od srede na četrtek je neznan vlomilec oropal vse puščice v mestni župni cerkvi. Najbrže se je že zvečer skril v cerkev se pustil zakleniti in isti kjer je potem po noči nemoteno vlomil vse puščice in odnesel vso gotovino, iz istih. Cerkev je zapustil skozi malo okno v stranskih vratih na katerih so se še zjutraj poznali sledovi čevljev. Vlomilec je moral imeti pomagata, kar se lahko presodi radi njegovega nemotnega odhoda iz cerkve, kar bi mu bilo samemu precej oteženo.

Ples na Smarjetni gori. Zadnje čase se aa Smarjetni gori ob nedeljah in praznikih pleše kar na debelo, tam tudi postnega časa ne

poznajo. Ne vemo, kdo je za to odgovoren, opozarjamo pa na to Slov. planinsko društvo v Kranju, ker naše planinsko društvo pač ne sme podpirati pijančevanja, veseljačenja in plesov.

Stružvo je s 1. aprilom priključeno kranjski župniji, kakor posnemamo po zadnji številki Kranjskega zvona. Slovesen sprejem soseske Stružve se izvrši na cvetno nedeljo pri pol enajsti sv. maši. Ob 10. se zbere vsa vas pri svojem znamenju, odkoder bdkoraka v sprednjo v mesto in v župno cerkev, kjer je najprej kratek nagovor, in na to blagoslov oljk. Vas Stružvo šteje 45 hišnih števil in okrog 260 prebivalcev. Že dosedaj so vsi hodili k sv. maši in zakramentom v Kranj, kamor imajo le kake četrt ure peš hoje. Kakor je cerkveno prišla vas Stružvo v kranjsko župnijo, tako bi bilo primerno, da pride tudi v kranjsko občinsko zvezo, kar je pač verjetno, da se kmalu zgodi. Stružvo se za cvetno nedeljo pripravlja, da kar mogoče slovesno praznuje svojo priključitev h kranjski župniji. Vsa vas plete venec in postavlja lepe majke, ki bodo povelečevali ta dan.

GOSPA! GOSPODIČNA!

Po svilene nogavice: K Hinkotu! Sveže blago! Res nizke cene in dobra postrežba!

O špirtu in lahkem zaslušku. Za 1. aprila so finančni organi glavnega oddelka v Kranju dobili izjemen posel. Neki hrvaški trgovec je pripeljal v občnem avtomobilu v Kranj na Staro pošto večjo količino žganja, deloma tudi nad 500/1000 močnega, ki se ga ima po novih predpisih smatrati za špirt. Pa tudi samesga špirta ni manjkalo v pločevinastih sodičah po 24, 12, 9 in 5 litrov. Radi krošnjarenja in radi trošarinskih prikrajš je bil dotični razpečevalec, ki ima v Karlovcu svoj domicil, zaslišan pri finančni kontroli in menda tudi pri sreskem načelstvu. Menda brez globe ne bo šlo.

Najnovije. Ob sklepu lista smo zvedeli, da je razpuščena občinska uprava v Kranju pridno na delu pri sestavi pritožbe zoper razpust. Celo iz Ljubljane je prispel na pomoč ekspert, ki je gotovo informiran in izveščal v poslih, radi katerih je bila baje občinska uprava razpuščena.

Na tukajšnji gimnaziji je nastopil službo profesorja risanja g. France Košir iz Skofje Loke. G. Koširju želimo obilo uspeha na novem službenem mestu.

Visok obisk. V četrtek se je mudil v kranjski okolici ljubljanski preziš. g. škof. Gregorij Rožman, ki je prišel iz Brezji ter je v Besnici obiskal g. Pokorna. Prezvizišeni se je ob pol sedmi uri zvečer vrnil v Ljubljano.

ELEGANTEN

KLOBUK

ZA VAS DOBITE: V NOVI TRGOVINI V KRANJU

Izlet na Sušak-Cirkvenica je na veliko nedeljo in pondeljek ter stane tja in nazaj Din 175.-. Vsa pojasnila daje trafika Komatar — Kranj.

STRAŽIŠČE

V nedeljo dne 29. pr. m. smo imeli lepo uspeli materinski dan, ki so ga pod vodstvom gđc. Bradaške priredili naši najmlajši svojim materam. Prireditev je bila dobro obiskana in je bila res v zadoščenje slovenskim materam.

V nedeljo dne 5. aprila ob 8. uri zvečer bo v Smartinskem domu skiptično predavanje o Abesiniji. Mnogo čitamo po časopisju o Abesiniji in njih domovini, zato ste vsi vljudo vabljani na to zanimivo predavanje.

ozir. Dobavo sploh ukiniti. Licitacija se bo vršila:

- a) za progo drž. ceste št. 2 km 654 do 644 dne 15 aprila v pisarni tehničnega razdelka s pričetkom ob 9 uri;
- b) za progo drž. ceste št. 2 km 664 do 709.909 dne 16. aprila na občini Jesenice s pričetkom ob 9.30 uri.
- c) za progo drž. ceste št. 51 km 0.0 do 21.920 dne 17 aprila na občini v Trziču s pričetkom ob 9 uri za prvo progo ter v četrtturnih presledkih za ostalo progo v zgoraj navedenem redu.

Ponudniki ali njih poblašenci in namestniki, ki morajo prinesiti pismeno pooblastilo, morajo priti k licitaciji točno ob določenem času, ker se po začetku licitacije novi ponudniki ne bodo prepustili k licitaciji.

Vsak ponudnik oziroma njegov namestnik mora podpisati pri licitaciji izjavo, da so mu znani vsi dražbeni in dobavni pogoji in da na njo v celoti pristaja. Kavcijo v višini 10% proračunjene vsote za naše ozir. 20% za tuje državljanse se mora položiti na dan licitacije do 9 ure dopoldan pri davčni upravi v Kranju oz. v Radovljici v vrednostnih papirjih, ozir.

garancijskih pismih izdanih po denarnem zavedu v smislu čl. 86 zakona o državnem računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24 pravilnika o izvrševanju določil iz oddelka „B“ pogodbe in nabave. Kavcijo je tudi mogoče položiti v gotovini pri državni hipotekarni banki podružnici v Ljubljani. Pred vložitvijo kavcije se mora ponudnik zglasiti v pisarni tehničnega razdelka, da se mu izroči nalog za davčno upravo za prevzem kavcije. O položeni kavciji prejme ponudnik blagajniško položnico. To položnico in nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil za preteklo četrtletje mora ponudnik ob pričetku licitacije izročiti predsedniku licitacijske komisije.

Državnocestna uprava si pridržuje pravico oddati dobavo gramoza brez ozira na višino ponujenih vsot ter eventualno sprejeti ponudbo za dobavo kvalitetnega gramoza za poljubno cestno progo. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po izvršeni dražbi.

Tehnični razdelek sreskega načelstva
v Kranju, dne 5. marca 1936.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Toneje** tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

DRŽAVNI URADNIKI!

Legitimacijske slike za službeni list izvršuje s popustom do 18. aprila

Fotograf JUG - Kranj

(sedaj nasproti trgovine Savnik)

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni **Bernard Maks, tapetnik**, poleg Stare pošte, Kranj.

Iščem stanovanje z dvema sobama v bližini roženenskega klanca za 15. maj. Ponudbe na upravo lista pod „Lepo stanovanje“

Večjo množino dobrega vrtnega sena in otave ugodno proda **Benedičič A. Cegelnica, Naklo**

Iščem stanovanje sobo in kuhinjo v Kranju. Naslov v upravi.

Predno si kupite dežnik za pomlad oglejte si veliko izbiro vseh vrst modernih dežnikov lastnega izdelka

PRI DEŽNIKARJU
Jenko Alojziju
K R A N J

Sprejemam popravila in preobleke vseh vrst po najnižjih cenah.

Vsakovrstne obleke po cenah brez konkurence. Velika izbira blaga za obleke.

Zaloga vsakovrstnih klobukov. Prepričajte se o nizkih cenah in dobri kvaliteti pri

Albinu Jazbec-u
V K R A N J U

Klobuki!

ZAMEJNICENJE PO MAPI spornih odnosno neznanih mej, delitve zemljišč, popravo mej in vsa ostala v geometrsko stroko spadajoča dela izvršuje točno in hitro

Perčec Anton

civ. poobl. geometer
K R A N J — Savski breg 19
Gostilna pri „Zorcu“

Stranke sprejema ob pondeljkih in petkih od 8 — 12 ure.

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem svojo tapetniško delavnico preselil iz Ažmanove hiše v Layerjevi ulici v hišo g. Kocbeka v isti ulici. Cenj. občinstvu se za nadaljna naročila priporočam

Toneje Viktor
tapetnik — K R A N J

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil ključavničarsko delavnico v svojo hišo na Vidovdansko cesto št. 11. (poleg gimnazije), kjer imam že več let trgovino s kolesi, šivalnimi stroji, otroškimi vozički itd. — Zahvaljujem se vsem svojim cenjenim odjemalcem za naklonjenost in se tudi nadalje najtopleje priporočam. Zagotavljam, da se bom potrudil v vsem postreči cenj. odjemalcem v ceni in blagu. — Najtopleje se priporočam vsem za izdelavo štedilnikov, balkonskih in stopniških ograj. Izvršujem popravila vseh vrst kmetijskih strojev. — Nadalje izvršujem razno struženje kovin, avtogenično varenje in vsa v to stroko spadajoča dela.

Bitenc Ivan

splošno ključavničarstvo, trg. koles i.t.d.
K R A N J, Vidovdanska c. 11.
(poleg gimnazije)

Za pomlad

59.
79.
99.
99.
99.
99.
99.

4944-03
4844-24
4625-80
6375-19
4645-12
4645-12
2695-16

Flata